

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
5 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea **Unității**

in
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaș 2 Martie 1901.

Numérul 9.

Gimnasiile noastre.

Cu ocazia debaterii bugetului ministeriului de culte, deputatul Koșutist Bartha, a ținut să-și mai arete încă o dată șovinismul său încarnat și nespusa ură, ce o are față de tot ce e strein națiunii magiare.

El nu s'a mulțumit cu espunerile dlui Wlassics, în care era vorbă de noile măsuri de rigóre, luate față de școalele naționalităților, ci, cu o răutate disgustătoare a calumniat totă profesoria de la școalele nemagiare, insinuându-o, că crește cetățeni contra statului, cari împedecă și mai mult ajungerea idealului, atât de mult visat, a unui stat unitar magiar.

Și să nu se uite, că arhishovinistul deputat a rostit aceste acuze grave în fața parlamentului țării, și că n'a adus nici un singur argument pentru dovedirea spuselor sale. A grăit cu patima proprie firii sale, concludând pur și simpla, că e de trebuință să se introducă în toate gimnasiile nu numai limba, dar și spritul magiar.

„... Sintem stat magiar. — zice Bartha. — vorbim despre cultură națională, despre unitate națională, despre unitatea culturii naționale. véd, inse că în Ungaria în Sibiu. Brașov, Sighișóra. Bistrița. Năsăud. Blaș, Mediaș. Beiuș în vre o 10—12 gimnasil și școle medii nici limba de propunere, nici spritul nu e magiar. Aceste gimnasil crese pe sama statului ungar profesori, pictori, oficeri, oficianți, advocați, medici, ingineri, adecă chiar clasa medie, care prin cultură, nivelul științei sale dá directiva țării, și conduce țera. Din aceste 10—12 gimnasil, să zicem, că 200 inși depun anual maturitatea. Așa dar noi prin lege și guvernament suferim, ca o invasiune de 200 de ómeni să se ridice contra statului cu o așa lume de gândiri. Nu mai merge, ca noi pentru serviciul statului magiar să creștem Nemți și Români, căci atunci a vorbi despre unitatea culturală magiară și despre unitatea națională magiară este numai o ilusie deșertă. Pentru că, cine ne servece pe noi, acela trebuie să se unifice cu trup cu suflet, cu inimă, cu toate pasiunile lui, cu istoria, cu tradițiunile, cu vechile noastre obiceiuri bune, cu literatura noastră. Acela trebuie să cunoască pe Vörösmarty, Petöfi, Eötvös și Madách. ér nu pe Goethe, Schiller, Lessing!

„Orí cât voește deci stin, domn ministru, să controleze acele gimnasil prin inspectorii săi supremi, eú, care însuni am

studiat în ast fel de gimnasil și și de atunci încóce urmáresc cu atentiune felul de gândire, organizarea acelor gimnasil, spritul profesorilor, cari, în special cei de la gimnasil sásești, își câștigă cultura prin Germania, știú, că nu pot crește oficianți, advocați și profesori pentru statul magiar.

„Știú, că aici este lipsă de o dispozițiune legislativă. Dar fiind că dl ministru a promis reformă, mi-ar plăcé, dacă ar liniști onor. casă, că punctul cardinal al reformei va fi, că în acele școle medii și în special în gimnasil, atât limba, cât și spritul va fi magiar“.

Éta câte va pasagi din acel fáimos discours.

Nu ni e scopul să desmințim frazele bombastice ale dlui Bartha, cetitorii nostri sint convinși, că ele sint numai vorbe góle, constatám, cea ce am mai spus-o și de altá dată cu mult regret, că în țera acesta nu naționalitățile sint cari agitá, ci în potriua lor e sumútat, chiar de cei mai mari, întreg neamul magiar. Căci ce conțin vorbele dlui deputat, dacă nu cea mai aprigá agitație contra naționalităților, și special contra Românilor și Sașilor?

„Și față de aceste vorbe nesocotite a ținut cineva să-și ridice glasul? S'a aflat vre un ministru dán fáimósa „erá nóúă“ a lui Széll, care să nețezescá puțin ascúșul acestor vorbe? Níme!

Și dacă acum cei atácați, vor páși la ríndul lor să se apere contra acestor neintemeiate acuze, vede-se-va, că să va zice, că agitá contra legilor, contra țării, contra idealului național.

Dacă dl Bartha, tiné să-și arete dragostea față de progresele culturale ale țării și de viitori cetățeni ai patriei, avé ce reforme să propuná.

S'a gândit Dsa vreodată la creșterea ce se dá tinerimii în gimnasil? Și dacă s'a gândit și a aseménat creșterea acesta cu rezultatele ei, cu tabloul ce ni-l presintá tinerimea, crescutá în ideile și principiile liberalismului, a putut să zică, că e liniștit și indestulit în consciința sa?

Nu credem!

Spritul destructiv al veacului nostru a pétruns prin școle și favorisat de planul de învțămínt, a nimicít orí ce pornire spre bine în inimile tinerii generații. Principiile liberale, de care e cálóuzit învțămíntul la noi, pune în íntimá legăturá toate obiectele de învțămínt, dar izolézá cu totul studiul

moralei, al religiunii creștine. Prin școalele de azi, se nisuesce la dezvoltarea corpului, trecéndu-se cu vederea dezvoltarea și cultivarea inimii. Și în vreme ce tinerimea noastră are trup sênátos, inima sa rămáne și pe mai de parte bolnavá. Și mai târziú, când, scápat de sub grija párinților și a profesorilor și lásat în libertate depliná, tinerul, mai adese, se cufundá cu totul în abisul fárá fund al imoralității.

Nu mai continuám firul descriptiv al acestui trist tablóu.

Și ar trebui să mai spunem de chipul cum se dezvoltá caracterul, de astá dată nu în școalele magiare, ci chiar în ale noastre.

Supraveghiat cu nespúsa rigóre de toți, spionat din toate párțile, bietul profesor se teme să vorbescá și mácar odatá la inima elevului, îi e fricá să trezescá și mácar odatá sentimente de acele, cari áu lipsá să fie cultivate, pentru ca mai târziú să susținá cu forța sufletul spus la atât de multe și felurite miserii. Urmarea fórté naturalá e, că în celea mai multe casuri tinerii nostri să crese cu un caracter șováitor și nedecis, care la vremea sa aduce róde desastróse.

Dar la de acestea nu s'a gândit dl Bartha. Pentru el nu esistá, de cât stat unitar magiar, nu esistá de cât națiune magiará, și tot ce e strein de aceste dóuë concepte, trebuie nimicít.

Mult ne temem, că în chipul acesta, nici odatá nu se va ajunge la ceva íntélegere între Magiari și naționalitățile din patrie, și pururea vom avé în față pe asupriți și asupritóri.

Noul guvern al României. — La închierea numérului aflám lista íntregului guvern liberal, care a și depus jurámíntul în mânilé regelui, s'a prezentat corpurilor legiuítóre, le-áú disolvat și áú ordonat alegéri nóúe.

Éta dar lista persónelor, cari compun noul guvern:

Dim. A. Sturdza, președinte de consiliú, ministru de esterne și ad interim la rêsboiú.

P. S. Aurelian, ministru de interne.

Const. Stoicescu, ministru de justiție.

G. Pallade, ministru de finanțe.

Spiru Haret, ministru de culte și instructiune publicá.

Ionel Brătianu, ministru de lucrári publice și

V. Missir, ministru de domenii.

Căsătoria civilă. — Cu introducerea legilor bisericesci, s'a'u iscat adese divergențe între purtătorii de matricule și credincioși, din motivul, că unii dintre matriculanți, în zelul lor prea mare, cercau să desminte pe nupturienți de la închierea căsătoriei bisericesci sub cuvântul, că fac spese superfine, și că adevărata căsătorie e cea închiată înaintea lor. În legătură cu acesta pretindeau, că atât mirele, cât și mirésa, să se prezinte în haine de sărbătoare, cu cunună și podobe, cum se îndatinéză a merge la biserică. De la miri postiau mai departe, să nu se prezinte, de cât cu doi martori, cari a'u datorința să subscrie protocolul luat.

Se înțelege, că din aceste pretensiuni exagerate s'a'u născut divergențe serioase și multe neplăceri. Pentru curmarea acestora, ministrul de interne a dat trei ordinațiuni, cari e bine să fie cunoscute în cerenți cât mai largi.

Dăm — după „Telegraful“ — ordinațiunea ministerială de dno 11 Faure 1896, Nro. 12500 atrăgând luarea a minte a preoților nostri asupra ei.

„E dator oficialul civil, care funcțiază la închierea actului căsătoriei civile, să pretindă strict, ca nupturienții și martorii lor să se prezinte în haine cinstitute, demne de caracterul solemn al închierii căsătoriei și amăsurat referințelor lor.

Nu este înse permis oficialului a trece peste marginile acestei recerințe.

Le este oprit, deosebi, să facă pendentă funcțiunea lui la închierea căsătoriei, de la condiția, ca mirésa să se prezinte cu cunună de mirésă, ori ca nupturienții sau unul dintre ei, sau însoțitorii lor să folosescă insignii (podobe) ori să sevirșescă formalități obișnuite la cununia religioasă.

Le este interzis, mai departe a pretinde, ca nupturienții să aducă cu sine nuntași, afară de cei doi martori, pe cari îi recere §. 39 al art. de lege XXXI din 1894.

De ore ce înse conform §-lui 37 al suscitatuului articol de lege actul închierii căsătoriei e public, de sine se înțelege, că dacă voiesc, pot să asiste și nuntași, și oficialului nu-i este permis să-l oprască de la acesta.

În ceea ce privește după acestea procedura de urmat, când nupturienții ori ore carele dintre martori, sau toți împreună, cu provocare la convingerea lor religioasă, denegă subscrierea protocolului despre închierea căsătoriei, — datorința oficialului este, să-l clarifice, că închierea legală a căsătoriei este îndeplinită deja prin enunțațiunea, prin care oficialul declară pe nupturienții soț și soție (§. 34 art. XXXI din 1894) în urma căreia nupturienții, după această enunțațiune a oficialului, sînt soț și soție după lege.

Întru cât apoi nupturienții ori martorii nu ar voi să suscrie protocolul nici după această clarificare, oficialul să inducă în clausula matriculării (protocolului de căsătorie), conform dispozițiunilor din pt. 5 §. 22 al art. XXXIII din 1894, observarea, nupturienții, cu provocare la convingerea lor religioasă, a'u denegat subscrierea.

Atestatul de căsătorie trebuie estradat nupturienților — gratis și scutit de timbru — chiar și în cazul când aceia ori martorii a'u denegat subscrierea protocolului.

De ore ce, conform acestora, împrejurarea că nupturienții ori martorii lor a'u denegat subscrierea protocolului, nu are nici o influință asupra validității căsătoriei, — e necondiționat interzis oficialului să revoce enunțațiunea prin care declarase pe nupturienții soț și soție conform legii; necondiționat îi este interzis mai departe, a denega nupturienților estradarea — gratis și scutit de timbru — a atestatuului de căsătorie.

Celelalte două ordinațiuni se ocupă în detaliu tot cu obiectele acestea.

Un momento catolicilor din Ungaria. — Sub acest titlu „Germania“, ziarul centrului catolic din Berlin, publică în nrl de la 23 Faure, următoarea corespundență din Budapesta, care merită să fie relevată:

Liberalii din Ungaria își șoptesc surprinși la ureche și naivii din țară, cari credeau și predicau, că catolicismului din Ungaria, la umbra devisei lui Széll: lege, drept și dreptate, i-ar prii numai quietă non movere, stați în fața unei iluzii nimicite. Ce a pricinuit aceste efecte îmbucurătoare, este pastorala de păresim, edată zilele aceste de arhiepiscopul de Agria Samassa József. Pe aia în faptul, că un păstor din prilejul începerii postului se nisuesce, să-și întărească preoții și credincioșii în credință pe calea unei epistole pastorale, nu e nimic sensațional. Numai atunci dai cu socota, de ce e vorba, dacă auzi unele din cuvintele, ce arhiepiscopul Dr Samassa le adresază diecesanilor săi. El, neadevărului, carele în timpul din urmă își ridică tot mai îndrăzneț capul, îi opune în pastorala sa aceea, că episcopatul catolic, ca apărătorul chemat al intereselor bisericii catolice din Ungaria, însetează după pace și nu dorește luptă, cum se susține din parte liberală. Chiar pentru aceea se poate înțelege efectul, ce l-a provocat în Ungaria pastorala arhiepiscopului de Agria.

Purcedând din cercările, ca biserica, a cărei origine e supranaturală și care nemărginită de hotarile țărilor e nesupusă nici unei puteri pămîntesci, nu poate să fie subordonată supremației statului, arhiepiscopul zice următoarele: „Biserica catolică învață, să dăm lui Dumnezeu, ce e a lui Dumnezeu, și cesarului, ce e a cesarului; ea pe când recunoșce puterea statului de nemărginită cu privire la afacerile lumesci și la raporturile civile, în același timp poftesce și pentru sine putere nemărginită și liberă în ce privește afacerile, ce ating mântuirea veșnică a sufletelor; eră pe lângă acestea în sfera de drept, ce compete statului și bisericii de o potrivă, ea în privința hotarilor dintre puterea statului și a bisericii, socotesce de cel mai corect, raportul întemeiat pe înțelegere pașnică și concordie împrumutată. Vestitorii principiilor de drept din timpul mai nou pătrund înse fără scrupul în sfera afacerilor religioase, crează pentru

Feuilleton.

I c ó n e.

Două cărări.

Secundianții aveau o taină.

Îi vedeam agitați; s'era în fumătorii se adunau cu toții și vorbeau pe șoptite.

A doua zi taina a ieșit la ivelă: un cleric a repășit din seminarul.

Repășirea unui cleric pentru noi avea o importanță deosebită; așa putea-o asemăna cu impresia ce ar face-o în cercuri politice dimisia unui ministru.

Era o fierbere neobicinuită.

— Cum? Pentru ce a repășit?

— Spunea, că nu se poate împăca cu viața asta dintre ziduri, și că nu vrea să fie preot, de ore ce are de gând să se însore.

Acesta era călcăiul lui Achille.

Förte arare ori atingeam tema acesta, de ore ce da ansă la discuții vehemente. Ales noi Români, ne feriam a o pomeni colegilor de rit latin, ca să nu le causăm durere.

Și nu ne-am înșelat în acest fin prepus al nostru.

Înainte de a părăsi seminarul, ședeam împreună într-o s'era reamintindu-ne „zilele visate împreună.“ Povestiam despre greutățile, ce le vom întâmpina în viața. Sufletele noastre erau stăpânite de frica nedeslușită a necunoscutului. În deosebi noi Români spunea, cât de amară e pânea clerului nostru.

Atunci un coleg călugăr spuse cu un zimbet de sinceritate:

— S'erația? De s'erație nu mi-ar fi frică nici o dată. M'ași duce cu dragă inimă în cel mai s'erac sat din lume numai — și glasul i-se înduioșă — numai să ne fie permis și nouă, să ne însurăm.

După o pauză continuă:

— Așa e, prietene, voi veți fi s'eraci dar veți avea un tovarăș iubitor și nedespărțit. Er noi vom fi singuri în lume . . . nimeni nu ne va întreba ce ne dore, nimeni nu va plânge la mörtea noastră. Așa e; cărările noastre se despărțesc!

Era o s'era de Mai — în minunata lună Mai — vîntul clătina ușor ramii castanilor, și noi stam muți în fața acestor confesii.

Gândurile noastre sburau de parte, în lume; imaginația îmbrăca în lumină acest t'rim necunoscut și acum, că ne vedeam în

préjma eșirii în lume, regretam că nu mai putem visa, și ne era témă, că realitatea nu va avea verguria și farmecul imaginației.

Cărările noastre se despărțeau.

Și ore, cine e mai fericit, acel ce cunoște viața cum este, risipindu-și iluzie de iluzie; ori acel ce trăește în lumea lui imaginară, păstrîndu-și până în sfîrșit iluzia vieții cum ar fi să fie?

Nu știu.

Știu numai, că deși eram dușman de mörte al singurătății, în s'era aceea — în minunata lună Mai — m'a prins așa un dor nebun de singurătate.

Singur . . . să-i iubești pe toți dar pe tine să nu te iubească nimeni, să nu te întrebe nimeni ce te dore, și nimeni să nu plângă, când mori . . .

*

Am trecut în digresii — cer țertare cetitorului, și revenim. Colegul nostru, care ne-a părăsit era un băiat trumos și inteligent.

Acum, că nu mai trăește, să nu-l spunem numele întreg, ci să-i zicem numai: „Ioan.“

Venia Duminecile să ne cerceteze și să ne batjocurească.

Par'că-i aud:

acestea legi și nici pe de parte nu se gândesc, că legile lor din defectul competenței interne sînt nule. Ei fac tot, ca să micșoreze puterea, vađa și dignitatea bisericii. Și de aci vine apoi, că pe cînd de o parte favorisează confesiunile acatolice, pe altă parte, predică ură și mînie împotriva ordurilor călugărești, împotriva instituțiilor întemeiate spre cultivarea cauzei scolastice catolice, împotriva dignitarilor bisericesti, împotriva bărbaților laici distinși în lupta pentru credință și adevăr, pe cari îi bănuiesc numindu-i ultramontani, zicîndu-le în batjocură jesuiți, pentru că ei resping cu bărbăție atacurile, ce se îndreaptă sub devisa falsă a progresului științei. Pe cînd sub pretextul egalității și al iubirii de patrie protejază în chip darnic instituțiile acatolice și pe indivizii acatolici, pe atunci inventează tot posibilul, să împedecă în efectul lor învățăturile cele binefăcătoare ale bisericii catolice."

În cuvinte energice provocă apoi arhiepiscopul pe toți aceia, cari își pun de țintă apărarea învățăturilor și drepturilor bisericii, ca să se unescă spre a sana relele, ce pe toate terenurile vieții publice și politice vedesc o recădere rușinosă în starea păgânismului și cu toate mijloacele constituționale să ajungă la realizarea silințelor lor. Concordia, unirea neclatinată a catolicismului, — zice arhiepiscopul Dr. Samassa, — nici cînd n'a fost mai de lipsă în chip mai zoritoriu ca azi, cînd inimicii creștinismului dau năvală cu puteri unite din toate părțile asupra bisericii catolice, căci nici în lupta ideilor nu trebuie să se uite, ca aceea să nu trecă granițele statorite de legile iubirii și ecumeneității.

După cum se vede, tenorul acestui momento al arhiepiscopului de Agria către catolici, mai de aproape către diecesani, ăr mai de parte către catolici din Ungaria, este foarte deosebit de cântecul acela de pace, ce în timpul din urmă s'a declarat de musica favorită a episcopatului din Ungaria, chiar din partea aceea, carea, folosindu-se de mijloc de prilejuri a cercat, ca știința lămurită, toleranța și iubirea preoțescă a arhiepiscopului Dr. Samassa, să o folosească pentru silințele cele așa de limpede zugrăvite de aceia și să pună pe arhierul acesta de model. Această dorință a lor pöte se va și lua curînd în socotință. Dar chiar și pentru cazul, cînd pastorală arhiepiscopului ar rămîne izolată, ea învölvă un fapt, asupra căruia se va medita încă mult în Ungaria.

Revistă bisericescă.

Franța. Reînălătörindu-se ministrul president Waldeck-Rousseau, camera franceză a reluat firul desbaterilor cu privire la proiectul despre congregațiunile. Până acuma s'au primit primii 12 §-i, între cari e și acela, care prevede dizolvarea prin ordinațiune ministerială a congregațiunilor, cari stau din membrii în majoritate streini, ori cari au sediul principal în a fară de Franța.

Revistă politică.

Austria. Scenele de odinioară din parlamentul imperial au ajuns ără la ordinea zilei. Cehii și Nemții și-au adus aminte, că ei să țin de neamuri diferite, ăr Schönererianii au continuat cu punerea în prăcsă a devisei lor de a o rupe cu Roma.

Frecările dintre cei dintăi provin din interpelările Cehilor făcute în limba lor și din declararea președintelui camerei, Wetter, care a enunțat, că primesce interpelări și în altă limbă a fară de cea germană. Certele personale, și bătăile mai mici sînt primul rezultat al frecărilor ceho-germane.

Schönerer apoi cu ai săi, ca să discrediteze biserica catolică, au început să-i falsifice învățăturile de morală și așa în butul indignărilor tuturor celor alaiți deputați să le aducă înaintea parlamentului.

Ast fel stănd lucrurile e prea natural, că Reichsrathul, de la deschiderea sa până acum, n'a făcut nimica. În căt e pentru venitoriu, partidele promit, că nu vor obstrua atunci, cînd va fi vorba de alegerea comisiunilor. Dar pöte, că promisiune va fi totul și nimic mai mult.

România. Ministrul Carp în sfârșit totuși s'a retras de la putere. Neînțelegerile dintre guvern și comitetul delegațiilor au devenit așa de acute, în căt nu putea fi vorba de nici o înțelegere. În ședința de Lună ministrul president Carp comunică Camerei starea lucrului. Hiotu propune o moțiune de încredere guvernului. Înainte de ce s'ar fi votat moțiunea această, Iea cuvîntul Tache Ionescu, care critică foarte aspru impositul pe patente. După această făcîndu-se votare secretă moțiunea de încredere pentru guvern a fost respinsă cu 75 bile negre contra a 74, fiind și 8 abțineri. În urma acestora caderea guvernului a devenit inevitabilă. Dl Carp a prezentat Regelui demisia întregului cabinet. După ultimele sciri dl Sturdza a fost chemat la putere și încredințat cu formarea ministeriului.

Italia. Se vestesce din Roma, că guvernul italian a avisat pe colegii din tripla alianță, adevă pe guvernele din Germania și Austro-Ungaria, că Italia nu mai e aplecată a rămîne în tripla alianță, de căt pentru cazul, cînd se vor închia convențiunile vamale favorabile regatului. S'a mai adaus în nota diplomatică și aceea, că condițiunea această e impusă de poporațiunea, așa de mult apăsată de dările grele și storsă de cheltuielile reclamate de faptul, că țera e în tripla alianță.

Bulgaria. Zilele comitetului Macedo-Bulgar se par numărate. Din toate părțile s'a pornit o puternică gönă contra lui. După cum se scrie, Rusia e în fruntea acestei prigoniri. În consecință, atât guvernul bulgar, căt și cel turcesc au luat aspre măsuri contra comitetului, care revoltat a hotărît cu toate voturile

— Voi stîteți prosti! Partea cea mai frumoasă a vieții v'o mîncăți aici. Voi nu știți ce-i viața, voi n'ați gustat-o . . .

Și buzele i-se contractău într'un zimbet batjocoritor — un zimbet de Mefisto.

De la o vreme venia mai rar: nu ne mai înțelegeam unii pe alții.

Tinăr și doritor de viață, ametit de cîntul sirenic al vieții, s'a afundat din ce în ce mai mult în vavilonul capitalei, sorbind cu lacomie partea lui de fericire pe lumea asta.

Și s'a pierdut . . .

L'am fi uitat, dacă într'o diminută de Decembre nu ne-ar fi întrebat spiritualul:

— Vă mai aduceți aminte de colegul vostru I.?

— Da . . .

— Astăzi l'am cuminecat în spital, e în agonie.

Am rămas consternați.

— Nu era băiat rău, continuă, dar era un ușuratic și jumătate. Asără mi-a spus un preot, că în spital se află un fost cleric, care nu voește să se spovedescă. Am mers să încerc și eu. La început m'a respins, apoi după ce m'a cunoscut, și-a acoperit fața cu mîinile și a plîns. Pe urmă s'a spovedit și s'a cuminecat. Nu-i părea rău că möre, ci regreta numai, că n'a murit în seminar.

Sera pe timpul „studiului“ ne-a adus vestea:

— A murit!

Și în rugăciunile de sera ne-am adus aminte și de el:

— Oremus pro fratre nostro defuncto, Ioanne . . .

Simin.

Notiță literară.

Nona Bibliotecă Teatrală Nr. 1. A. Kellner: Doi prinși în cursă, comedie într'un act localisată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 fl. Brașov 1901. 30 pag. form. 8° mic. De un timp încöce apar din ce în ce tot mai multe piese teatrale, fie traduceri fie originale.

Faptul în sine e îmbucurător, ceea ce înse ne face să scriem câteva șire, e că cea mai mare parte a traducătorilor acestora nu-și dau samă de două lucruri: 1. să traducă piese bune, 2. să pătrundă însemnătatea vorbii „localisare“. E bine, ca societățile

nostre de diletanți să aivă un repertor de piese, din care să alégă pe cele mai potrivite; dar e regretabil, că lipsei acesteia nu se face destul dându-se piese din autori bunți. E bine și aceea, ca, din lipsa pieselor originale romănesci, să recurgem la scriitorii streini, dar e greșit a pune pe scenă năravuri streine de neamul nostru sub firma, că sînt din viața noastră. Căci se mă lerte dñii localisatori, dinșii uită, că a localisa, nu însemnă a boteza pe romănescce persoanele piesei, ci a potrivi intriga după obiceiurile poporului, pe sēma căruia traduceți bucata respectivă. Atât dñii de la „Biblioteca teatrală“ din Gherla, cu vecinic nesecatul Kotzebue, căt și dl Bobancu cu Kellner-ul dsale sînt păcătoși contra celor mai sus spuse. Unde mai puț limba barbară și indigestă, în care se presintă multe din piesele aceste traduse, și cari corump și împedecă cu totul ori ce avînt în curățirea și frumșeța limbei?

Încă o vorbă. Avem societatea de teatru, care a inițiat publicarea unei biblioteci teatrale, lucrul isprăvit până acuma e multămitor, — să-i lăsăm și pe viitor acesteia sarcina de a alege piesele bune de publicat și potrivite pentru poporul nostru. Căci alt cum în loc să facem ceva bine, stricăm și ruinăm și ceea ce au făcut alții.

contra a două ucidera prințului Ferdinand, însărcinând pe membrii din Rusciuc și Salonic cu execuția.

Transvaal. Pe ziua de 27 Febr. ziaristica engleză s'a îngrijit ca să surprindă publicul cetitor cu o noutate îmbucurătoare. Ziua aceea e aniversară pentru lupta percută la Maiuba-Hill. În anul trecut pe ziua aceea telegraful anunțase predarea generalului Cronje, și ca ziua vestită să nu rămână în est an mai pe jos de cum fu în anul trecut, depeșele deja spuneau, că generalul Botha e încunjurat de Anglezii, și că îi stă capul să se predea cu înțregă trupa lui, cam de 2000 de omeni; ér De Wett spuneau foile, e urmărit de alți generali englezii. Terenul pentru isbindă era pregătit. Trebuia acum să se dea de scire visurile implinite. Unii au și spus, că Botha s'a predat, ér De Wett a fost nimic și așa pe hârtie războiul s'a terminat. Din fericirea Burilor înse lucrul nu stă tocmai așa. Botha, ce e drept, fusese încunjurat, dar i-a succes, ca rupând linia engleză să se măntuiască pe sine și ai săi. Trupa lui De Wett așisderea s'a împrăștiat, dar nu de Anglezii, ci la comanda capitănului, ca trecând mai ușor în forma această peste rful Oranje, umflat acum din cauza ploilor, să se reunească din nou de cealaltă parte a rfului.

Situația Anglezilor în Africa de sud o descrie mai bine de cât ori și cine ministrul de război al Angliei, care la o interpelare, ce îi s'a făcut a răspuns, că a trimis încă în Africa câte-va mii de pedestri și călăreți și că în curînd vor merge acolo și generalii, pe cari îi dorește Kitchener, ca să înlocuiască pe cei din Transvaal și Oranje, cari acum s'au săturat de hărțuții de 15 luni fără rezultat.

În același timp se vestese, că generalii De Wett și Stein au publicat un manifest, în care arată lumii civilizate, barbaria cu care luptă Anglezii, ne mai ținînd samă de nici o convenție internațională. Așa: au pus mâna pe ambulante, au prins pe doctori, pe femei, pe copii, pe bătrâni și chiar pe bolnavi.

Correspondințe.

Scrișore din Bucuresci.

— Correspondință particulară a „Unirea”. —

— 26 Febr. n.

Am observat Dle Redactor, că pentru cetitorii ziarului DV. „Unirea”, aveți foarte rar correspondințe din Bucuresci, deși cred, că pre cum noi sîntem doritori de vesti bune de la frații nostri de acolo, tot ast fel și pe DV. Vă interesază ceea ce se petrece aici la noi în orî ce direcțiune, care conduce la prosperarea României și a românismului...

De mult mi-am propus a Vă servi și eu cu câte-o asemenea correspondință pentru publicul „Unirei”, dar tot atât de adese propusele mele au rămas zădărnice.

Astăzi în sfîrșit am isbutit să-mi pun la o parte ocupațiunile zilnice mă și grabesc deci a Vă trimite această scrișore.

Dar cu ce să încep, căci atâtea ași putea relata de aici, în cât ar trebui să Vă trimit zilnic câte-o correspondință, și tot zilnic ar trebui să apară atunci și „Unirea”. ceea ce o doresc toți aceia, cari nu uită Blașul.

Voi începe cu politica, căci asta consumă cel mai mult timp și mănîncă mai mulți bani; politica este aici la noi un fel de „pînea noastră cea de toate zilele”, slăbesc mereu corpul acestei țări.

Politica ce se face aici la noi, se poate resuma în aceste cuvinte „scôlă-te și șed eu”, și din această politică isvorăsc apoi discordiile, intrigile și luptele cari duc țera spre povîrniș!

Sînt aici două partide de guvernament: conservatorii și liberalii. de socialistii nu se mai vorbește, căci acestia, deși luaseră un început sgomotos, prin certuri și ambițiunii egoiste, s'au divizat și ei și o parte din căpeteniile lor au trecut la partidul liberal, pe care-l cred mai înrudit cu principiile lor. Mai tot așa s'ar puté vorbi și de partidul radical al Dlui Panu, care era de temut o dată, mai mult prin personalitatea acestuia; astăzi acest partid nu mai prezintă autoritatea de odinioară, căci fusionând cu conservatorii. în speranța de a li se da măcar un portofoliu ministerial, astăzi au cam pierdut această speranță și deci au început a face opoziție guvernului conservator.

Să revenim deci la cele două partide așa zise istorice: conservatorii și liberalii. E dureros că și în sinul lor s'au născut zizanii și disidente, și nu atunci, când sînt în opoziție, căci în opoziție fiind, fac ce fac și de bine, de rău, luptă uniți, dar îndată ce isbutesc să răstorne guvernul și să iete ei puterea, atunci se certă pentru portofoliuri și provôă desbiurări și clubulețe a parte combătînd pe frații de aceeași familie politică.

Așa a fost cu liberalii, așa e astăzi și cu conservatorii. Până trăia Brătianu și Catargiș șefii lor, amîndouă aceste partide erau mai disciplinate, dar îndată după mórtea acestor șefi, și într'o parte și în alta s'au ivit mai mulți pretendenți la șefia partidului.

La liberalii era ceva mai ușor, această succesiune la șefie, căci ea trecu la Dl Sturdza, fără ca cineva să-i facă vre-o concurență serioasă și pe față, și la dreptul vorbind nici nu prea erau alții între liberalii, cari să-i discute acest drept. Atunci numai când cu șeandalul alungării mitropolitului Ghenade, șefia Dlui Sturdza deveni discutabilă, și ea și trecu în mod provisor asupra Domnului Aurelian.

La conservatorii era și este și astăzi acest lucru mai greu, căci în partidul lor se găsea și au mai intrat încă multe personalități alese prin pozițiunea lor politică din trecut, prin cultura și talentul lor superior în discuțiunile parlamentare.

Din această cauză, îndată după mórtea lui Catargiș, bătrînul șef al conservatorilor, s'au ivit aspirațiuni și pretensiuni la președența consiliului și șefia partidului și chiar la anumite scaune ministeriale, și asta mai mult din cauza, că o bună și smperiôră parte din căpeteniile conservatore, forma un grupare a parte, Asia numită „gruparea junimistă”, (numire derivată de la vechia societatea culturală „Junimea” de la Iași) sau partidul „constituțional”, cum se numia dînșii până la fusionarea cu vechii conservatorii, și șeful acestui partid fiind Dl Carp,

un om cult diplomat și apreciat și în străinătate ca atare.

Nu Vă pot înse descrie într'un singur articol toate amenunțele și intrigile, cari se nasc din o asemenea stare de lucruri, destul că după căderea liberalilor se formă un minister sub președența Dlui Cantacuzino (omul cel mai bogat din țera, cum se spune.)

Pentru acest post de prim Ministru înse, să credea mai potrivit Dl Carp, și după opiniunea multora, trebuia să se facă această schimbare. În adevăr Dl Cantacuzino, sub impresiunea acestei opiniuni, cedeză și Dl Carp devine prim-Ministru, așteptându-se acuma pacea în partid și o conlucrare unanimă pentru sanarea stării financiare a țării devenită insuportabilă.

S'a constatat înse și de astă dată, că mai sînt nemulțumiți, și încă nemulțumiți de aceia, cari au adus lucrurile acolo, că peste câte-va luni Ministrul Carp își dă demisia.

Acestor nemulțumiți nu le convenia adecă de loc contopirea junimistilor cu conservatorii din cauză, că prin această contopire nu le prea suridea moștenirea la șefie în linie dréptă după Dl Cantacuzino, ci această moștenire era mai sigură căpeteniilor junimiste.

După demisionarea Dlui Carp, se credea un moment, că vor veni liberalii la putere, mai ales că și Dl Sturdza fu chemat și consultat de rege. Dar fie, că liberalii încă nu-s prea dispuși să iete asupra-și puterea în starea de crisă financiară, în care se află țera, fie că în puterea altor precedente create cu liberalii, Regele a trebuit să mai cerce o formațiune cu conservatorii, deci însărcină tot pe Dl Cantacuzino cu formarea unui nou cabinet conservator, dar îi fu imposibil a forma un minister fără junimisti și atunci Regele respinse demisia Dlui Carp și acesta revine cu ministerul complet de mai înainte; și credeți pôte că acuma lucrurile s'au aplanat, uemulțumirile, abnegațiunile și intrigile au amuțit? Deja se vorbește érá de crisa ministerială.

Cum vedeți, politica asta ce se face în țera noastră e un fel de bôlá, care în limba poporului de aici se zice „încurcătura de mațe”, și pe cum e de periculôsă bôlá această pentru individ, tot așa este de periculôsă țerii.

Dar ce vreți? dór nu de jaba sîntem de singe latin; frații nostri francezii, italienii și spaniolii, nu fac și ei tot ast fel? Noi să rămânem mai pe jos?

N'a zis poetul, că „Latina ginte e regină” și „merge în fruntea altor ginți”?... Și pôte că e merit ca această ginte să întrécă pe alte neamuri și în defecte și în lupte fratere cari o duc la nenorociri! Am uitat de sfatul străbunilor cari ne spuneau:

Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur!

Nici măcar acuma, când țera e sugrumată de o crisă financiară teribilă, când ar trebui să tăiem chiar din hainele de pe noi ca să-i acoperim hainele, numai și numai ca să nu mai facem împrumuturi de la bancherii jidanii din Berlin, nici acuma zic, nu voim să lăsăm pe cei chemați, să lucreze fără a le mai pune bețe în rôte și se scape țera de prăpastia spre carea au împins-o politicianii nepatrioți și ambițioși. Căci apropo, sciti ce ar fi zis un bancher jidan cu ocazia ultimului împrumut de 175 milioane făcut de statul român? „Un împrumut dat României

este un cuiu mai mult la coșciugul de înmormintare al ei" și au dat împrumutul!... Și când veți că acestea cuvinte sémănă a fi o profecie realizabilă, și de altă parte nu veți o unire, o concordie între toți aceia cari sînt chemați unii mai mult, alții mai puțin să conducă destinele acestei țări, și se strînge inima de durere!

Dar Dle Redactor, deși la început promisiile a vă scie mai multe, vîd că am prea lungit vorba cu politica, rămîne deci se vă scriu despre altele în alt număr. Deci la revedere!

Delarupea.

Scrisoare din Budapesta.

— de la colaboratorul nostru. —

— Țrași crucea. — Turburările muncitorilor. — Tinerimea aristocrată magiară. — Miserie și desfrîu. —

— 24 Faur.

Faptul, că tinerimea creștină de la universitatea de aici — drept reacțiune la batjocorirea crucei de pe coróna țării — a cerut, ca în toate salele de propunere să se espună chipul Răstignitului, încă nu a trecut în domeniul nitării. E adevărat, că în consiliul universității s'a respins cererea tinerimii cu majoritate de două voturi. Ce mai bucurie era în presa jidano-magiara! Cât de mult se felicita „liberalii“, vîdînd, că va fi isgonit din salele universității și cel din urmă sémn al catolicilor medievali. Înțeleg bucuria jidanilor, cari fug de cruce ca dracul de tămăie; dar nu înțeleg, cum se pot alătura la bucuria acésta și protestanții? Căci ori cât de protestant ar fi cineva, nu se pôte să nu înțelegă, că crucea nu este un simbol exclusiv al *catolicilor*, ci al *creștinismului* în general. Și dacă protestanții se bucură de acésta palmă, ce s'a dat creștinismului, e o dovadă mai mult, că temeliele credinții să clătina, că țera sfîntului Ștefan azi mîne nu va mai avea dreptul a se pune în șirul statelor creștine. . . . Ca să fiu înse drept, trebuie să spun, că în afară de presa catolică, acésta desconsiderare a crucii, a produs resens și indignare chiar și în cercuri, cari nu pot fi acuzate nici de cum cu vederi „catolice“. Chestiunea nu este finită, dar lupta a trecut deja în parlament. Interpe-lația contelui *Zichy* ne-a convins, că elementul catolic e conșciu de marea importanță a chestiunii. Probabil, va ajunge lucru până la tron. Și se va vedea, dacă coróna aprôbă isgonirea crucii din universitatea lui Pázmány și a Mariei Terezia; se va vedea, dacă coróna va aproba batjocorirea crucii în o țară care are a-și mulțami esistența milenară numai și numai creștinismului.

*

Săptămîna trecută și cealaltă au fost martore la neșce mișcări socialiste de un caracter revoluționar. Sint aici în capitală câte va mi de muncitori, cari nu capătă aplicație. Nu e nimic mai trist, de cât să veți neșce bieți ómeni, cari își oferesc serviciul lor, dar nu este *cine* să-l primescă. Câte va zile trăsesc din chivernisala ce și-au adunat-o în sudórea feții, pe urmă, când și aceea s'a isprăvit ajung la — fόμε. Ei nu sint nisce părășiți, nici cerșitori nu sint, cari cer *pomană* — ei sint ómeni în deplină putere, cari voiesc să lucre, dar nu ai cui.

Și cine să se mire, dacă acești ómeni ajunși la desperare sint în stare a sfărma tot ce le cade în cale, mai ales când nu lipsesc așa numiți „luminători“ (socialiști) ai glótelor?

În săptămîna precedentă au avut permisiune de la poliție, pentru a se aduna și a percurge ast fel stradele corporativ, în sémn de demonstrație. Mi și mi de muncitori, însirîndu-se în rînduri de câte 4 au perens ast fel străđile, la început în liniște. Ici colo vedeai câte o tablă cu inscripția „pîne și drepturi!“, „pîne și lucru!“ Ajunși în fața unei cafenele, de o dată liniștea dispăre și o plóie de pietrii sbórá în geamurile cele scumpe. Poliția era prea puțină, ca să-i pótă împedeca. S'a pornit apoi un adevărat vandalism. Tóte cafenelele, ce erau în drum au fost năpustite cu pietrii; bieți cafegii, au îndurat pagube de mi de floreni! Mulțimea s'a prăbușit apoi asupra parlamentului, voind să-i spargă geamurile, dar pe atunci se adunaseră mai mulți polițiști, cari s'au încăerat apoi cu mulțimea furibundă.

A fost o greșală próstă din partea muncitorilor, când s'au descărcat chiar asupra cafegiilor, cari au aréat multă bunăvoință față de ei. (Chiar și azi se împărtesce în multe birturi mîncare *gratuită* unui număr anumit de sêraci.) Dar cine pôte lua în dreaptă judecată actele bieților muncitori flămânđi, când știut este, că *fόμεa* e cel mai periculos sfetnic.

Atâtea mi de ómeni fără lucru, atâtea forțe neluate în samă, constituie la tot cazul o *anomalie*, care pôte să aibă urmări mult mai sinistre, dacă guvernul nu se va îngriji de sanarea rólui până nu-l târziu.

Opiniunea publică magiară este adănc scandalisată de purtarea unor tineri aristocrați cu prilejul unei petreceri. Faptul e retăcut, dar nu se mai pôte ascunde, după ce chiar astăzi a fost înșierat după vrednicie de un distins profesor universitar — Dr Kovács — în *decursul prelegerii*. E vorba de un „soirée“ aranjat de o înaltă familie de aici. La acest soirée au fost invitați vre o 80 de tineri, apróne toți universitari, din familii de frunte. Acești 80 de tineri au dus cu sine vre o alți 80. Și s'au pus pe petrecere „elegantă“.

După masa luclică, au început a arunca cu sticlele de champagner priu oglinđi, a sfărma păharéle, a arde perdelele cele scumpe cu cigaretele . . . cu un cuvînt: o adevărată orgie romană în ediție unguréscă. Singur păharéle sparte întrec suma de 150 floreni.

Casul e destul de caracteristic. Vedem îmbuibarea domnișorilor, cari după ce nu mai știu ce să facă de îmbuibăți, sfarmă oglinđi și sticle în o casă unde sint chemați ca *óspeți* — și ne gîndim la viitorul sêrmanei țării, când va ajunge azi mîne pe mîna acestor nobile odrasle arpadiane.

De o parte mulțimea de lucrători, cari ar lucra, dar nime nu-i lea în samă; de altă parte tinerimea coruptă și îmbuibată — și totuși se mai miră lumea, când bietului muncitor chinuit de fόμε îi vine să isbescă cu pietrii în acești favoriți destrăbalați?

Eu nu mă mir!

Coresp.

Nr. 5—1901.

Convocare.

„Reuniunea Femeilor române greco-catolice din Blaș“ Duminecă în 10 Martie a. c. la órele 4 d. a. își va ține *adunarea generală* în sala cea mare a Casinei române din loc. La acésta adunare se invită cu tótă stima toți membri și binevoitorii Reuniunii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul Comitetului.
3. Raportul comisiunii despre rațiunile anului 1900.
4. Alegerea comisiunilor: a) pentru cenzurarea raportului de sub p. 2; b) pentru cenzurarea raportului de sub p. 3; c) pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor de la membri vechi.
5. Rapórttele comisiunilor.
6. Eventuale propuneri.
7. Verificarea procesului verbal.
8. Închiderea adunării.

Blaș din ședința Comitetului „Reuniunii Femeilor române gr. cat. din Blaș“, ținută la 6 Februar 1901.

A. n. Solomon
presidentă.

Dr. A. Cheșian
secretar.

NOUȚĂȚI.

Sciri personale. Azi în 2 Martie n. gloriósul Pontifice Papa Leon XIII va celebra a 91 aniversare a născerii sale. Ne alăturăm și noi la rugăciunile ce se vor ridica la ceriuri în acésta zi pentru sănătatea marelui Cap al bisericii catolice.

Cardinali noi. Se vestesce din Roma, că în proximal consistor, se vor crea cardinali Msgr. Tripepi vicesecret. de stat. Della Volpe majordom, Gennari, membru al incușiții, Martinelli, delegat apostolic în statele unite, apoi episcopul de Praga, Cracovia, Verona, Ferrara și Benevent.

Serata literară din Sâmbăta trecută, pe lângă, că a fost cea mai cercetată, în același timp a fost și cea mai succésă și variată. În disertația sa Dl prof. *Sabo*, desvêlesce vechi icóne din vadeurile de mult trecute ale evului de mijloc și în o limbă plăcută spune interesante lucruri, ținînd încordată atenția ascultătorilor până la sfîrșit. Numai puțin succésă a fost disertația Dlu *Iustin Nestor*, care a vorbit despre sexul fumos, spre plăcerea marelui public de dame. S'a produs apoi Dș. *Lucreția Vicu*, prin declamarea succésă a poesiei „Puterea cîntecului“ de Bolintinean. Dș. *Lucr. Bunea*, a cîntat cu vócea greana bucată „La Sevilla“ și „Retrași de ochii lumii“. Special bucată ultimă a plăcut așa de mult pentru accentul liric al întregii cîntări. Ca pianiste s'au distins Dș. *Valeria Ulăcan*, cu a-a de precis și frumos esecutatul „Rondo“ de Mendelssohn, apoi Dșórele *Eugenia* și *Cornelia Deac* prin predarea ușórá a pieselor románesci. Un cald sentiment s'a remarcat în cîntecul Dș. *Cornelia Deac*, care deși încă copilă, (elevă în gimn. superior), dovedesce mult talent și pătrundere. După serată a urmat petrecere, care a ținut până târziu.

Procesul „Deșteptării“. Organul fraților din Bucovina n'a fost nici el scutit de proces. Nu e destul că e secuestrat mereu, trebuia să mai fie și împrocesnat. Acusator a figurat dna Prelipczan, învățătore în Cîmpulung, despre care s'a spus, că pãrtinesce mult pe elevele de naționalitate germane, și persecută pe Române. Sfîrșitul procesului a fost osîndirea redact. Atan. German la 2 luni arest, purtarea speselor și publicarea sentinții în ziar.

În memoria lui Petru-Maior. Societatea de lectură „Petru Maior“ invită la ședința festivă ce se va ținea în memoria patronului ei Duminecă în 3 Martie n. a. c. la órele 8 p. m. în sala cea mare a hotelului „Archiducele Ștefan“ (Akadémiuteza 1) Ședința va fi precedată de un Părăstas, care se va celebra pentru feticitul patron tot Duminecă la 10 óre a. m. în capela gr. ort. română din loc (Holló-uteza 8.)

— 6 —

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfintului Augustin.

XIII.

(Continuare.)

David e însă și vocea rugăciunii, mai ales a rugăciunii de pocăință. Al sta se zice că Dumnezeu l'a certat numai pentru ca să nu fie nici un fel de supărare, pericol, părere de rău, durere sau insufletire, ce să nu se aște și în inima lui, și ast fel între toate împrejurările vieții să alba omul cântece și lacrimi proprii. El se nase într'o colibă și mōre pe un tron; păzește turma pe văile Vifaimului și apoi comandă oștile pe câmpul de luptă; toate gloriile și onorurile cad asupra lui; poezia, religiunea, amicitia și invingerile strălucite îl ridică ca pe întrecute; după aceea înse îl vedem tradat, persecutat, învins, esilat, silit să fugă dinaintea propriului său fiu, care peri cu rușine înaintea ochilor lui, fără a-l fi putut mântui. O jucăreia dubiă a norocului și nenorocului, ce își dispută domnia asupra lui, îl alungă în extremitățile împrejurărilor vieții omenești. Acesta înse e numai partea cea mai neînsemnată a vieții sale. Binecuvîntat de Dumnezeu încă în lăgân, după o prunciă și jumiă sfintă, ajuns o etate de bărbat și mai sfintă și luminat cu mai multă lumină cerescă de cât toți profetii, salută pe Mesia cu căldura celei mai vii iubiri înfocate, cade dintr'odată în abisul adulterului, trădării și a uciderii de om. Dar aci în fundul acestui abis, nu desperază nici de frumseța sufletului, nici de bunătatea lui Dumnezeu; el își ridică ochii scaldăți în lacrimi până la puritatea Dumnezească și prin părerea sa de rău, se înalță mai sus de cât s'a înalțat cândva. Numai cât lacrimile lui nu mai încetază și durerea, recunoștința și iubirea de Dumnezeu împreună scot din harfa lui acele accente, pe cari nu le-a mai întrecut nici Evangeliul, și cari până la capetul lumii vor deștepta răsunete în fundul tuturor sufletelor.

Cum să nu-și fi scos Augustin de aici inspirațiunea de care avea lipsă? Situațiile lor se asemenau mult, ca și sufletele lor. Abia încep deci a ceti *Psaltirea* și în inima lui toate simțemintele au esundat și au erupt. „Cu ce cuvinte m'am întors la Tine, o Dumnezeule meu — zice el, — pe când ca începător în iubirea ta curată și ca catecumen, cetiam Psalmii lui David, acele cântece însuflete de credință, acele răsunete de pietate, ce nu admit spiritul îngâmfat. Ce cuvinte îndreptam către Tine din acești Psalmi și cum mi-s'a topit inima mea de acelea flacări; cât doria de ferbinte să îl pot cânta înaintea întregii lumi, ca să nimicesc îngâmfarea întreg neamului omenești! Înflorat mă temeam, dar în dată mă îmbărbătam sperând și bucurându-mă de îndurarea Ta, o Părinte! Tote acestea se vedeau din ochii mei și din vocea mea, pe când spiritual Tău cel bun întorcându-se la noi ne zicea: „Fiți omenilor până când veți fi grei la inimă, pentru ce iubiți deșertăciunea? și căutați minciuna?“ (Psalm. 4. v. 3). Pentru că și eu am iubit deșertăciunea și am căutat minciuna. Și pentru aceea am audiat și m'am cutremurat, pentru că acestea se zic atărora omenii, cum imi aduceam a minte, că am fost și eu. Am cetit mai de parte: „Măniati-vă și nu păcătuiți.“ (Psalm. 4. v. 5). Și cât am fost mișcat de toate acestea, o Dumnezeule meu, eu carele învățasem a mă mânia pe mine pentru păcatele comise, ca să nu mai păcătuesc după aceea. Și atunci când din totă inima m'am mânia pe mine și m'am căit, atunci când am fost jertfit slăbiciunile mele cele vechi și sperând întru Tine am început

a medita despre renoirea mea, atunci ai început a mă îndulci și mi-ai umplut inima de bucuria Ta. Și am esclamat cetindu-le cu gura și recunoscându-le în lăuntrul inimei. Cu o voce puternică a inimei mele am intonat versul următoriu: „Cu pacea împreună mă voi culca și voi dormi.“ (Psalm. 4. v. 9). Da, pentru că Tu Dōmne ești, cea ce nu te schimbi și în Tine e răpausul ce și ultă de toate ostenele. Cetiam și mă înflăcăram și nu aflam nici un mijloc spre a deștepta acele suflete surde, mōrte, dintre cari și eu eram unul, rebel, infectatoriu, amărit și orb în contra sfintei scripturi, cea dulce de mierea cerescă și luminată de lumina Ta și mă necăjiam rău pe inimicii stei scripturi. O Dōmne, când imi voi aduce a minte de toate simțemintele acelei zile fericite?!“¹⁾

Și până când Augustin își continua ast fel cu foc lectura și studiul și își lăsa sufletul răpit de avînturile credinței celei nouă — Monica plină de bucuria și admirațiune era ca și legată de el. Ea nu-l mai părăsia. Îi arăta Psalmii ce îi conveniau lui mai bine și îi cetia cu el împreună. — „Alypiu cetia cu mine — zice Augustin — asemenea și mama, care nu mă putea lăsa singur.“ Ea îi explica chiar Psalmii, pentru că mai întărită în iubirea lui Dumnezeu de cât fiul ei și ca mama lui și de a dōna oră, ea îi deschise fericită acea lume de lumină, în care el de abia intrase numai, și în care umbla numai pipăind. — „Eu eram încă neînvătat în iubirea adevărată, eram numai un catecumen pregătindu-mă într'o vilă cu catecumenul Alypiu împreună; cu noi a fost și mama, ce e drept în îmbrăcăminte muerescă, înse cu credință demnă de un bărbat, liniștită și așezată ca o bătrână. Inbitore ca o mamă, evlavioasă ca o creștină.“²⁾

Dar ori și cât de ocupat ar fi Augustin cu pregătirea sufletului său spre a primi s. botez, totuși el nu-și uită nici de studiile sale plăcute, de filosofie. După ce cetia în orele de dimineață Psalmii și medita asupra lor singur sau cu mamă-sa și cu Alypiu, către amezi își aduna amicii cei tineri în jurul său. Dacă cerul era frumos și senin îi invita la preumblare și se așeza cu ei sub câte un arbore în mijlocul pajistei.³⁾

Eră când era timp ploios sau rece, se retrăgeau într'o sală a scaldătoarei, al cărei aer mōle avea o înrîntă binefăcătoare asupra peptului slăbuț al lui Augustin.⁴⁾ Aci, cât și dincolo, petreceau ore întregi conversând serios, dar plăcut, despre filosofie și științe. Câte odată cetiau din *Virgil*, pe care Augustin l'a fost îndrăgit și îl iubia încă mult. Altă dată cetiau câte un tratat de *Cicero*, mai ales cel intitulat: „*Hortensius*“, pentru care Augustin avea o admirațiune recunoscătoare.⁵⁾ Înse mai de multe ori ei tractau teme cele mai frumoase ale filosofiei, pe cum despre fericire și în ce constă ea (*De beata vita*), despre ordinea, în care Dumnezeu le-a provădit pe toate cu un semn dumnezeesc (*De ordine*); apoi despre lipsa ce o simte sufletul după adevăr și despre neputința filosofiei de a îndestuli sufletul (*Contra Manichaeos*); în fine vorbeau despre Dumnezeu și despre suflet, pe atunci obiectul principal al studiilor lui Augustin, obiect pe care el s'a și nisuit să-l clarifice cu totă strălucirea geniului său.

Augustin se numește și Plato cel creștin. În *Cassiacum* și-a câștigat el acest nume. Mai târziu el va deveni episcop, apologet, doctor; va scrie în contra Dona-

tiștilor și a Pelagianilor, va plana ca și un vultur în înalțimile sublime ale dogmelor creștine. Pe atunci înse fiind prea tiner, neumblat, necutezând a se atinge de sieriul legii, s'a îndestulit a atinge numai întrebările sublime despre Dumnezeu și suflet, pe cari Plato le întrezări numai, er Augustin le vede acum în lumină deplină.

Plato și Augustin sînt doi frați, deosebiți numai în etate!

Primul în aurora vieții, în primăvera sa blândă și poetică, arătă mai multe flori de cât fructe. El visază mai mult de cât are întru adevăr. Zărește un ideal sublim, trăsăltă de entusiasm. — dar nu-l ajunge. Cântă cărarea, — o vede și o descrie — dar nu pōte pași pe ea și mōre, fără ca florile sufletului său din tineretă să-i producă și fructe.

Al doilea după lupte crunte, după o osteneală curagioasă de ani întregi, pășese cu hotărîre pe calea arătă de cel dintăiu. Plato zicea: pentru ca omul să pōtă vedea pe Dumnezeu, mai întăiu trebuie să se curățescă, să se vindece, trebuie să se scape de cele pămîntesci, și să rumpă toate legăturile, cu cari pōta de plăceri și averi îl lăgă de lumea acesta. Augustin se curățese și rumpe toate legăturile acelea. Plato mai zicea: „a filosofa înseamnă a învăța a muri.“ Zicea: „Ce se recere pentru ca să vedem pe Dumnezeu? Să fim curați și să murim?!“ Augustin învăța măestria acesta mare; el o pune în practică la *Cassiacum*, și lumina, ca și un riu, ce esundă, se rēversă peste mintea lui cea mare. Augustin vede ceea ce Plato spera numai, sau presimțea conjecturând. Ceea ce prin fantasia bogată a filosofului trece ca o presimțire confusă, dar sublimă, înaintea minții sfintului se presintă curat și luminos și erupe din inima lui în nisce accente, de cari Plato nici n'a visat vre odată.

Cine vrea să cunoască primele încercări de avînt ale lui Augustin, înainte de a-și fi luat sborul său cel puternic, în tot cazul trebuie să studieze convorbirile și conferențele din *Cassiacum*. Acolo se află prima flōre a tineretii lui, ce nu se mai rēntōrece; acolo s'a zorit lumina sēnină a sōrelui, ce rēsare. Prosperitate de idei și simțeminte, o însufletire liniștită și o bucuria blândă caracterizează aceste convorbiri. Geniul lui înlăntuit până aci își recapătă forțele, se înalță cu un elan de fericire către adevăr, bine și frumos.

Monica tot așa de puțin a părăsit pe fiul său acum, când geniul acestuia se ridică și se înalță, ca și atunci când inima lui își rēversa simțemintele sale de pocăință. Numai cât pe timpul, când credința și pietatea lui își lua sborul, nu voia ea să se despartă de el, er acum, când se ocupa cu studiul și dispute filosofice, cerea el să nu-l părăsescă. El voia ca mamă-sa să fie de față la toate conferențele, ce le ținea cu amicii săi, și când ea se scusa cu modestia și zicea, că nici când nu a vēdūt, ca o femeie să se așeze la dispute filosofice cu bărbatii. Augustin îi rēspundea: „apoi dacă ar fi chiar adevărat ceea ce zici — ce are a face? Ore filosofie nu înseamnă iubirea adevărului? Și ore tu, mamă dragă, nu iubesci adevărul? Apoi de ce să nu ocupi loc între noi? Tu nu iubesci adevărul numai așa de rînd; dar și atunci eu ar trebui să ascult și să mă învăț de la tine. Cu atāt măi virtos o fac acesta după ce îl iubesci măi mult de cât mă iubesci pe mine, și apoi eu sciu cât de mult mă iubesci pe mine. Nimica nu te va despărți de adevăr, nici frica, nici durerea ce o cauzază, nici chiar mōrtea. Și nu e ore acesta, după părerea tuturor, punctul suprem al filosofiei? Prin urmare cum voi măi sta eu la îndoelă să mă declar de învățăcelul tău?“¹⁾

1) Va urma.

¹⁾ Confess. lib. IX. c. 4.

²⁾ Tot acolo.

³⁾ »Eșirăm a fară — zice Augustin — era o zi așa de plăcută și curată, în cât ni-se părea că întru adevăr e făcută anume ca să ne curățescă și lumineze sufletele.»

⁴⁾ Contra Acad. c. III, 4.

⁵⁾ Tot acolo p. 425.

¹⁾ De ordine, lib. I. c. XI. n. 32.

MATER DOLOROSA

de Carl May.

(Continuare.)

Resuflarea îi era așa de repede. În cât numai cu intreruperi putu să scotea vorbele aceste. Punându-și mâinile pe pept, ea cercă să se liniștească. Nu mai era tânără; avea vre-o patruzeci de ani. Fața îi era brăzdată de crețe, mai mult, potoe din cauza grijilor, de cât de bătrănetă. Înbrăcămintea-i sărăcăcioasă consta numai dintr-o halnă de pânză, în forma cămeșei. Pe cap purta un vâl vechiu, carele începuse de latură, căci altminter trebuia să-l acopere fața.

— Ai iritat pe acești câni, ori ai fost asmuțată asupra ta? — întrebă el.

— Asmuțată, asmuțată! — răspunse ea, abia resuflând. — Erau să mă sfășie.

— A cui erau?

— A lui Șir Seleki, căpetenia mir-Mahmallilor, acei hoți și ucigași, cari nu crută pe nici un om, nici macar pe o femeie sermană.

— Cu ce ai supărat, pe acest bărbat?

— Supărat? Elicide, fără a fi mănos, căci omorul este o plăcere pentru el. Am pierdut capra, din a cărei lapte trăim noi, fiind că sîntem foarte săraci și n'avem de cât numai pe acest animal. Am plecat să o caut și am ajuns la riū. O zării pe țermul cel alalt și trecui prin apă după ea. Chiar voiam s'o prind și s'o conduc înderēt; atunci veni Șir Seleki, neinduratul, cel mai mare dintre ucigași, cu o ceată de răsboinici mir-Mahmalli. L'am rugat, să fie îndurător față de mine, căci noi sîntem pe picior de bătae cu tribul său; el înse își bătu joc de rugăciunea mea și-mi străpuse capra. Apoi se sfătui cu soții săi, ce să se întimple cu mine. Acești neomeni nu voiau, ce e drept, să-și mânjescă armele cu sângele unei femei, pentru aceea înse totuși trebuia ca să mor. În sfârșit hotărîră, să asmuțe câni asupra mea, cari apoi aveau să mă sfășie. Eu trebuia să fug înainte până în tușul cel mai apropiat; numai atîta avantaju voiau să-mi dea. Am fugit până la tuș, am pōtruns printr'insul, și apoi tot înainte. În frica mea de mōrte strigam la Dumnezeu după ajutor. El mi-a auzit strigatul, și m'a mîntuit prin tine, o domnule. Numele sōu fie laudat în veci!

— Așa dar, mir-Mahmalli să află acum pe urma ta?

— El vin de sigur, ca să-mi găsească cadavru sfășiat —

Se opri. În urma întrebării mele, ea privi involuntar înapoi și vedu o trupă de călăreți, cari pōtrunseră prin tușul din fața noastră și cari, la vederea noastră, se opriră pentru câte-va momente.

— Eri-că vin! — strigă ea înspăimîntată. — Fugi, căci altcum ești pierdut! Eu încă fug!

Ea alergă de-a dreptul cătră riū, spre a să refugia pe țermul cel alalt. Chavassul era încă și acum de parte din dōrētul nostru; el ne strigă:

— Allah să se îndure spre noi! Veniți înapoi! Trebuie să fugim — să fugim!

Curții vōzură câni mōrți zăcînd în erbă, și, scoțînd un urlat de turbare și amenințînd cu armele, năvăliră spre noi. Erau douăspre-zece persoane. Halef își luă pușca de pe umăr și întrebă liniștit:

— Dōră nu ne vom retrage, sihdi?

— Nu! Depărteză-te puțin de mine, și dacă ei nu se opresc, pușcă, înse numai în ca. Nu trebuie să-l lăsăm, să ne încunjure!

În locul celor trei glōnte pușcate băga altele și puse pușca la ochiū. I-am lăsat să se apropie până la o sută de pași de noi, apoi le-am strigat: „Stați, nu mai veniți, căci altcum pușcăm!”

Doi-spre-zece contra doi! Ei răspunseră cu un hohot batjocuritor și călăriră mai de parte. După cum vedeam, șapte dintre ei aveau pușci. De aceste nu purtam atîta frică, ca de lăncile cele lungi, cari cei alalți cinci le îndreptară cătră noi.

— Căi celor doi lănceri dinainte! — strigă cătră Halef. El ascultă, și în acela-și timp detei și eū trei pușcături. Cinci cai se rostogoliră; călăreții fură aruncați în latură. Doi sau trei cai ce urmau se împedecară peste cei picați și se rostogoliră și ei; prin această întregă trupa ajunse în încăleitură. Cei cari erau călări încă, se opriră cam la trei-zece de pași de parte de noi, pe cînd cei alalți se ridicară care cum putură și căutau după căi lor.

Aspectul acestor blăstemați nu era nici de cum liniștitor, cu toate acestea înse armătura lor nu-mi inspira tēmă. Acum de lănci nu ne mai pōsa, er pușcile lor erau rele și vechi. Ce privește costumurile, acele variaū în toate colorile; curdului îi place să se îmbrace cāt să pōte mai peștri. Unul dintre dinșii, care se osebua prin aceea, că avea un pistol, purta pe cap un turban, cu diametru de cel puțin trei urme. El era conducătorul, călări căți-va pași înainte și ne strigă, cu o vōce tunătoare:

— Allah vō nimicească! Vați pierdut mintea, de ne atăcați la noi a casă? Cine sînteiți voi, cănilor?

— Sîntem străini, — răspunse eū și prefăcîndu-mē că n'am auzit ultimul sōu cuvînt vătēmător.

— Asta să întēlege de sine. Dacă n'ați fi străini, vați fi păziti, ca prin această faptă să vō deschideți porțile perirei sigure. Sufletele vōstre aparțin iadului și glōntele nōstre vō vor și trimite acolo.

El vōi să ridice pușca. Eū înse l'am luat deja la ochi și i-am strigat: — Jos cu pușca, căci altcum îți trimit mōrtea în creeri!

— Palavragiule! — rise el. — Pușcile vōstre sînt gōle!

— A mea pușcă mereū. Bagă de sēmă!

Eū detei repede după olaltă trei, patru, cinci pușcături asupra calului sōu. Acesta cădu mōrt. El încă se prāvāli și și scapă flinta din mână.

— Allahi, Allahi! — urlă el turbat, în timp ce se ridică. — De unde ai pușca această? A făcūt-o dracul, pentru tine? Cum te numesci?

— Sum un creștin dintr'o țēră depăr-tată și mē numesc Kara Ben Nemsî Effendi.

— Un căne creștin? Allah te afurisească! Mōri prin mîna mea!

El își apucă pușca spre a ținti asupra mea, dar atunci oul dintre lănceri îi prinse brațul și-i strigă cu timiditate vedită:

— Oprește! Ne uciți pe toți! Arma acestui creștin pușcă o sută, chiar o mie de glōnte după olaltă, fără ca să trebuiască a fi încărcată vre-odată. Eū il cunosc! Până puneți voi mîna pe trāgaciū, el vō pușcă pe toți grāmādă.

— Ce — ce — zici? — întrebă căpetenia, lăsîndu-și pușca în jos și privind cu gura căscată la vorbitor.

Acesta răspunse, înse cu o vōce atît de încētă în cât nu-l putui întēlege. Toți să strinsēră în jurul lui și-l ascultau cu mirare, observîndu-mē cu nisce priviri, ca și cînd te miri ce minune ași fi. Eū însu-mi eram de tot curios, să aflu, de unde mē cunōseca acest om. După ce și-a sfârșit vorbirea, se ținu o sfātuire scurtă și apoi căpetenia se întōrse spre mine:

— Domnule, ai fost vre-odată la curții Zibar?

— Fost.

— Și ai fost oșpele căpeteniei lor?

— Eū sum obicinuit a locui numai la căpeteniei. — răspunse eū fālos.

— Atunci tu ești acela-și străin, care a mîntuit de la perire tribul Haddedibilor numai prin aceea, că a ademeit trei triburi de ale inamicilor în valea Deraj, unde au trebuit să se predee?

— Acela sum, de sigur.
— Și bărbatul cel mic de lăngă tine nu este cum-va servitorul tōu Hagi Halef Omar?

— El este.

— Fiind că voi sînteiți aceia, sîntem aplecați a vō ierta, dacă vōi împlini aceea, ce-ți pretindem.

— Spune, ce pretinți?

— Mai întâi plătesci căi, ce i-ai pușcat.

— Ș'apoi căni?

— De sigur! A două; ne dăruiți toate armele, cari le purtați la voi.

— Și a treia?

— Alt ceva nimic. De aci poți vedea, că noi sîntem foarte modesti. Dacă te învoesci cu aceste condițiuni, atunci ești oșpele și amicul meu și voi puteți locui la noi, până voiți, chiar așa de siguri, ca și cînd a-ți aparține tribul nostru.

— Dar dacă mē voiți opune?

— Atunci vō vom considera ca pe inimi de mōrte și sōrele zilei acesteia va fi cel din urmă, pe care-l veți vedea. Te sfătuesc, a asculta modesta mea pretensiune!

— Acea nu-mi este destul de modestă. Eū vō voi arēta, că puteți fi cu mult mai modesti.

— Nu crede! Cine ți-a dat dreptul, să-mi omori căni?

— Nu erau se sfășie pe femeie?

— Ba da! Între noi și tribul ei domnesce răsbunarea de sange. A fără de aceea ea este o șitā afurisită, carea vorbesce încă chiar și despre Măntuitorul creștinilor. Sāngele ei aparține cănilor. Sā numesce Fatima Marryah și-și va avea sfârșitul în fundul iadului.

Așa dar femeia era o șitā! Sunniții uresc pe șitā; ma îi tracteză cu un dispreț mai mare, de cât pe cei „necredincioși”. Și ea vorbia despre Măntuitorul? Să fi pōtruns o-re-și cum la urechia, sau chiar în inima ei, vestea despre El? Atunci mē puteam bucura și mai mult, că am mîntuit-o. Am răspuns:

— Eū sum creștin; ea vorbesce despre Măntuitorul meu; pentru aceea mē simt fericit, că ți-am pușcat bestiile. Dacă nu le-ai fi asmuțat asupra sērmanei femei ele ar trāi încă. Așa dar tu însuți ești de vină la perderea ta. Și să-ți plătesci și căi? Nu v'am spus se stați locului, căci altcum pușcăm? Nu ați ascultat, și de aceea am pușcat. Deci, cine este de vină pentru mōrtea căilor vōstri?

— Tu, nu noi! Cine îți dă ție dreptul, să pușci?

— Eū insumi mi-l dau. Cînd sum atăcat, mē apēr. Mulțumii lui Allah, că sum creștin! Dacă ași fi musulman, n'am fi pușcat asupra căilor, ei asupra vōstră. Și ne pretindeți armele? Ca apoi să ne măcelăriți! Renunț a fi oșpele și amicul unui bărbat, carele își lasă căni să sfășie pe nisce femei neputincioase, să-ți fie rușine!

— Tac! — urlă el. — Dacă mai rostesci numai un singur cuvînt ca acesta, atunci deja azi sau mîne te rod vermi!

— Te compătimesc! Neputința ta nu e în stare să-ți îndeplinească amenințarea. Cu această pușcă am nimerit trei căni și trei cai; calul tōu încă a primit cinci pușcături. Vedutu-m'ai încărcînd? Sā mai slobod încă douăspre-zece glōnte în capetele vōstre?

— De bună sēmă că dracul ți-a făcūt pușca această! — mormăi el înădușit. — Ce musulman înse pōte să lupte cu dracul! Așa dar nu vrea să ne plătesci?

— Nu.

— Și nici nu vii cu noi?

— Nici că-mi plāsnesc prin minte!

— Unde mergeți?

— Acolo, unde ne convine. N'ai lipsă să o scii. Mai întâi rēmānem aci încă cinci minute. Siguranța nōstră pretinde, ca voi să vō depărtați de aci. Acela dintre voi, care după cele cinci minute nu s'a depărțat încă, va fi impușcat!

— Glumesci?
— Vorbesc foarte serios.
— Dar, trebuie să ducem de aci caii
celi morți.
— Spre acest scop puteți să vă în-
torceți mai târziu. Îți dau cuvântul meu,
că nici o silabă nu mai vorbește cu voi.
Depărtați-vă! Acum încep a număra cele
cinci minute!

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Viața și operele lui Andrei Murșan.
Studiu istorico-literar de Dr. Ioan Rațiu,
profesor. Blaș 1900. Tipografia Seminarului
archidieceșan. Pag. 182. Prețul 2 cor.

**I. F. Negruțiu — P. Ungurean: Eser-
oții pentru învățarea limbii magiare,** ed. V.
îndreptată. Blaș 1900, prețul 50 fl.

Posta „Unirii“.

Verax. Nu s'a putut de cât așa scurtat. Să
nu fie cu supărare.

Băndășanul. Am primit, va urma în numărul
viitor.

Delarupea. N'ați primit scrisoarea noastră? Am
tot așteptat după răspuns.

Cruce. »Mulțumita« de care amintesc s'a
perdut printre hârtii, n'o mai aflu. Incolo nu cred,
să fie așa mare pagubă.

Peregrinul. A sosit prea târziu pentru nu-
mărul acesta. I vom face loc în cel viitor.

Romos. Achităm an. 1895.

Yad (Mara). Achităm an. 1896 sem. 2-lea.

Velș. Achităm an. 1899.

Csög. Achităm an. 1895 sem. 2-lea, 1897 sem.
2-lea și 1899.

Uricani. Achităm an. 1898.

Beica rom. Achităm an. 1899.

Farnos. Achităm an. 1898 și 1899.

Hădărău. Achităm an. 1899 și 1900.

Varadia. Paul J., Csegöld și M. Ghegia.
Achităm an. 1900.

Icloda. Achităm an. 1900 sem. 1.

Gyires, Monó și Sădrém. Achităm an. 1901
Intreg.

Lugoș. Dr. M., M. Ghegia, Turda-vechiă, Gherla
Dr. F. și Subcetate. Achităm an. 1901 sem. 1.

Băiuș. Achităm an. 1901 sem. 1. De aci vă
merge foia regulat; póte la posta de acolo să
timpă ceva greșeli.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Veritabilul

sirup zagorian pentru piept,

il folosesc atât bărbații
cât și copiii, ca pe un re-
mediu plăcut contra tu-
turer bôlelor de piept,
contra tusei convulsive,
contra înădușelei, a gă-
făirei (răsuflare grea), a
catarrhului de piept și a
flegmei. O sticlă, anti-
cipând prețul costă 3
corone 30 fileri. A se
adresa la:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Grijiți la capsula de metal și
firma tipărită pe dop: A. Thierry's
Schutzengel-Apotheke.

La espozițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui Antoniou Novotny

(34) 15-52

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea
clopotelor nouă, pe cum la
turnarea de nouă a clopotelor
stricate, mai de parte spre
facerea de clopote întregi armo-
nioase, pe lângă garanție pe
mai mulți ani, provădute cu
ajustări de fer bătut, con-
struite spre a le întorce cu
ușurință în ori ce parte, în dată
ce clopotele sint bătute de o

lature prin ceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire
recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un
ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai volu-
minosă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că
un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui
clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de
parte se recomandă spre facerea scanelor de fer bătut, de
sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu
ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de
metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot
de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în tóte țerile.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căurată, sigură și
până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tótă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bôlelor
interne, de piept, plumăni, stomac și ficat. Folosit ca mijloc
estern, este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentic registrată în tóte statele și
provădută cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anu-
ală 6 milioane borceane. — 12 borceane mici s'au 6 mari duble, spedate franco
4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor
din lume 1 coronă 40 fileri. — Se espedeză numai pe lângă trimiterea antici-
pativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație
superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeu, ivit înainte de aceea
cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gan-
grenoș, greu și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la
alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înnoie și
curăță tóte ranele provădute prin impunseturi. O dosă spedită franco costă
1 coronă 30 fileri după primirea prețului. La comande mai mari scădamint.

Producție anuală 100.000 doze.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tótă lumea.
Imitațiile s'au pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă
inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cei cari n-au deposit la
îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct,
adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 16-25